

Utlåtande 2009:200 RIV (Dnr 322-416/2008)

Vikten av elevers och föräldrars medverkan i stadens skolor

Motion av Susanna Brolin och Karin Rågsjö (båda v) (2008:11)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande
Motion (2008:11) av Susanna Brolin och Karin Rågsjö (båda v) om Vikten av elevers och föräldrars medverkan i stadens skolor anses besvarad med vad som anförs i detta utlåtande.

Föredragande borgarrådet Lotta Edholm anför följande.

Ärendet

Susanna Brolin och Karin Rågsjö (båda v) har i en motion (2008:11) efterlyst mer samverkan av föräldrar och elever i stadens skolor och efterlyser därför att alla skolor ska ha en policy för det samarbetet samt att utbildningsförvaltningen ska få i uppdrag att ytterligare utveckla modeller för hur detta kan gå till.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, utbildningsnämnden, socialtjänstnämnden, Föräldraalliansen, SVEA och Elevorganisationen. SVEA och Elevorganisationen har ej svarat på remissen.

Stadsledningskontoret konstaterar att staden har högt ställda mål för att alla elever ska tillgodogöra sig undervisningen och att föräldrarna är en viktig del i detta arbete.

Utbildningsnämnden ser positivt på samarbete mellan utbildningsförvaltningen och socialtjänstförvaltningen.

Socialtjänstnämnden ser positivt på samarbete mellan utbildningsförvaltningen och socialtjänstförvaltningen.

Föräldraalliansen i Stockholms stad deltar gärna i utvecklandet av en för staden gemensam policy för samverkan.

Mina synpunkter

Samverkan mellan skolan, föräldrar och elever är grundläggande för att skapa förutsättningar för alla elever att tillgodogöra sig undervisningen på ett bra sätt. Processmetodiken Guldsitsen har visat sig framgångsrik när den har använts i stadens skolor och förskolor just eftersom den utvecklar tilliten och förtroendefulla relationer mellan skola, föräldrar och elever.

Det är också viktigt att skolorna har ett gott samarbete med socialtjänsten för att ge tidiga insatser och stöd när så behövs. Detta kräver ett gemensamt förhållningssätt i stödet till barn och unga. Vi stärker nu samarbetet mellan skola och socialtjänst i syfte att förstärka positiva insatser för att få barn att gå i skolan. Det är angeläget att skola och socialtjänst, både på förvaltningsnivå men inte minst genom samarbete mellan rektorer och stadsdelarnas socialtjänstchefer, fortsätter att utveckla arbetet för att stödja elever i deras lärande.

Även om motionärerna i huvudsak tar upp synpunkter och förslag som jag delar, vill jag också poängtera vikten av att skolorna samtidigt med sitt viktiga arbete med dialogprocesser inte sänker ambitionerna när det gäller att tydligt kommunicera vilka regler som gäller för att skapa trygghet och arbetsro för kamrater, lärare och annan personal. Att en elev får en tillsägelse innebär inte, som motionen antyder, att eleven blir kränkt. Att upprätthålla och motivera regler för skolans socialiseringsprocess står inte i motsatsställning till motionärernas framlyftande av goda dialogmetoder. Tvärtom går de hand i hand.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2008:11) av Susanna Brolin och Karin Rågsjö (båda v) om Vikten av elevers och föräldrars medverkan i stadens skolor

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Carin Jämtin* (s) och *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att

1. bifalla motion (2008:11) av Susanna Brolin och Karin Rågsjö (båda v) (2008:11).
2. Därutöver vill vi framföra följande.

Det är roligt att remissinstanserna är så positiva till att utbildningsnämnden och socialtjänstnämnden i samverkan ska fortsätta att utveckla och sprida kunskap om Guldsitsen och liknande tankemodeller. Även förskolan och stadsdelsnämnderna bör ingå i samarbetet för att få en helhetssyn i staden. Vi uppfattar skolborgarrådets svar som ett tydligt mandat för berörda nämnder att fortsätta arbetet till nytta för eleverna i skolorna och barnen i förskolorna.

Att det behövs en policy på skolorna för en förtroendefull samverkan med föräldrar och elever som också föreslås i motionen styrks av Föräldraalliansens remissvar, som betonar att det är väldigt varierande hur samverkan och inflytande fungerar på stadens skolor. Vi ställer oss positiva till att Föräldraalliansen är med och utvecklar en gemensam policy som fastställer allmänna riktlinjer för samverkan, som skolorna sedan kan anpassa till lokala förutsättningar. Tråkigt nog framgår det inte av skolborgarrådets svar hur hon ställer sig till detta förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande

Motion (2008:11) av Susanna Brolin och Karin Rågsjö (båda v) om Vikten av elevers och föräldrars medverkan i stadens skolor anses besvarad med vad som anförs i detta utlåtande.

Stockholm den 18 november 2009

På kommunstyrelsens vägnar:
ANN-KATRIN ÅSLUND

Lotta Edholm

Ylva Tengblad

Reservation anfördes av *Roger Mogert, Malte Sigemalm, Mirja Räihä Järvinen och Teres Lindberg* (alla s), *Ann-Margarethe Livh* (v) och *Emilia Hagberg* (mp) med hänvisning till reservationen av (s) och (v) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Susanna Brolin och Karin Rågsjö (båda v) har i en motion (2008:11) efterlyst mer samverkan av föräldrar och elever i stadens skolor och efterlyser därför att alla skolor ska ha en policy för det samarbetet samt att utbildningsförvaltningen ska få i uppdrag att ytterligare utveckla modeller för hur detta kan gå till.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, utbildningsnämnden, socialtjänstnämnden, Föräldraalliansen, SVEA och Elevorganisationen. SVEA och Elevorganisationen har ej svarat på remissen.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen ska föreslå kommunfullmäktige att

Motion 2008:11 av Susanna Brolin och Karin Rågsjö, båda (v) om vikten av elevers och föräldrars medverkan i stadens skolor besvaras med vad som anförs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 18 juni 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Staden har högt ställda mål för att skapa förutsättningar för alla elever att tillgoda sig undervisningen på ett bra sätt. Grundläggande är att skolorna har en förtroendefull samverkan med föräldrar och elever. Skolorna ska uppmärksamma de elever som har särskilda svårigheter och behov och i samverkan med till exempel elevhälsan och socialtjänsten ge det stöd som de behöver för sin utveckling.

Stadsledningskontoret konstaterar att Guldsitsen är ett förhållningssätt och en metod som använts i skolor och förskolor och som visat sig framgångsrik. Metoden bygger på att utveckla tilliten och förtroendefulla relationer mellan skolan, eleverna och föräldrarna.

Stadsledningskontoret vill framhålla betydelsen att skolorna och socialtjänsten samverkar och har ett gemensamt förhållningssätt i stödet till barn och unga. Det är viktigt med tidiga insatser och så långt som möjligt ge stöd i sammanhang där barnet och eleven känner sig trygg.

Stadsledningskontoret anser att det är angeläget att socialtjänstnämnden och utbildningsnämnden fortsätter att utveckla arbetet för att stödja barn och elever i deras

lärande och utveckling i övrigt. Föräldrarna är här en viktig resurs för sina barn. Metoder som kan användas är till exempel den dialogpedagogiska Guldsitsen.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige besvarar motionen med vad som anförs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 12 juni 2008 följande

Utbildningsnämnden beslutar, att som svar på remissen och skrivelsen, överlämna och återopa förvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Roger Mogert m fl (s), Per Olsson (mp) och Inger Stark (v), *bilaga 1*.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 24 april 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till att i samverkan med socialtjänstförvaltningen fortsätta att sprida kunskap om *Guldsitsen* och liknande tankemodeller, för elevers och föräldrars medverkan i stadens förskolor och skolor.

Med hänvisning till forskningsresultat och erfarenheterna från utvecklingsarbetet kring *Guldsitsen*, så vill båda förvaltningarna lyfta fram betydelsen av att utvecklingen sker i samarbete mellan skola och socialtjänst. För barn och unga som riskerar att fara illa är det viktigt att stöd och hjälp kan sättas in i ett tidigt skede och helst i de sammanhang där barnet/eleven känner sig trygg. En viktig förutsättning för att så ska ske är att förskolan/skolan och socialtjänsten har ett gemensamt förhållningssätt som bygger på en dialog med föräldrarna och barnen, att man känner till varandras regelverk och respekterar varandras kompetenser.

Socialtjänstnämnden

Socialtjänstnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 12 juni 2008 följande

1. Socialtjänstnämnden hänvisar till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
2. Socialtjänstnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av Karin Rågsjö (v), Abdo Goriya m.fl. (s) och Gertrud Brorsson (mp), *bilaga 1*.

Socialtjänstförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 31 mars 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningarna ställer sig positiva till att i samverkan fortsätta att utveckla och sprida kunskap om *Guldsitsen* och liknande tankemodeller, för elevers och föräldrars medverkan i stadens förskolor och skolor. Ett första led i detta arbete skulle kunna vara att alla grundskolors rektorer erbjuds information om *Guldsitsen*.

Med hänvisning till forskningsresultat och erfarenheterna från utvecklingsarbetet kring *Guldsitsen*, så vill förvaltningarna lyfta fram betydelsen av att utvecklingen sker i samarbete mellan skola och socialtjänst. För barn och unga som riskerar att fara illa är det viktigt att stöd och hjälp kan sättas in i ett tidigt skede och helst i de sammanhang där barnet/eleven känner sig trygg. En viktig förutsättning för att så ska ske är att förskolan/skolan och socialtjänsten har ett gemensamt förhållningssätt som bygger på en dialog med föräldrarna och barnen, att man känner till varandras regelverk och respekterar varandras kompetenser.

Föräldraalliansen i Stockholms stad

Föräldraalliansens i Stockholms stad remissvar daterat den 12 juni 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Föräldraalliansen delar motionärernas uppfattning att Stockholms Stad ska ha som mål att samtliga skolor i staden ska ha en policy för förtroendefull samverkan med föräldrar och elever samt att Utbildningsförvaltningen, gärna i samverkan med Pre-Cens, får i uppdrag att utveckla och sprida kunskap om *Guldsitsen* och liknande tankemodeller för elevers och föräldrars medverkan i stadens förskolor och skolor.

Föräldraalliansen har bl.a. till syfte att främja samverkan mellan skolan och hemmen och att stärka föräldrarnas inflytande. Hur samverkan och inflytande fungerar på stadens skolor är väldigt varierande. Vi välkomnar därför en för staden gemensam policy som fastställer allmänna riktlinjer för samverkan men som samtidigt lämnar utrymme för varje skola att själva utforma sin form av samverkan och elev- och föräldrainflytande.

Föräldraalliansen i Stockholms Stad deltar gärna i utvecklandet av en för staden gemensam policy för samverkan mellan skola och hem samt elev- och föräldrainflytande.

FiSS styrelse har vid ett flertal tillfällen bjudit in föräldrar lärare och skolledare till seminarier om *Guldsitsen* med Magnus Waller. Tillitsfulla relationer mellan FiSS och

PreCens har byggts upp och förankrats väl sedan PreCens start år 2000.

RESERVATIONER M.M.

Utbildningsnämnden

Reservation anfördes av Roger Mogert m fl (s), Per Olsson (mp) och Inger Stark (v) enligt följande

Att förvaltningens tjänsteutlåtande återopas i huvudsak som yttrande över remissen till kommunstyrelsen.

Att skrivelsen om ökad kunskap om "Guldsitsen" bifalles.
samt att därutöver vill vi framföra följande:

Det är mycket glädjande att utbildningsförvaltningen och socialtjänstförvaltningen ställer sig positiva till att i samverkan fortsätta att utveckla och sprida kunskap om Guldsitsen och liknande tankemodeller. Vi delar förvaltningens uppfattning att det är viktigt att utvecklingen genomförs i samarbete mellan skola och socialtjänst och vill även lyfta fram att även förskolan och stadsdelsnämnderna behöver ingå i samarbetet för att få en helhetssyn.

Vi hoppas att förvaltningens positiva hållning också innebär att nämnden får möjlighet att ta del av Guldsitsens erfarenheter i samband med ett nämndmöte eller planeringsdag.

Socialtjänstnämnden

Reservation anfördes av Karin Rågsjö (v), Abdo Goriya m.fl. (s) och Gertrud Brorsson (mp) enligt följande

1. Socialtjänstnämnden återopar i huvudsak förvaltningens tjänsteutlåtande yttrande över remissen till kommunstyrelsen.

2. Socialtjänstnämnden framför därutöver följande.

Det är mycket glädjande att socialtjänstförvaltningen och utbildningsförvaltningen ställer sig positiva till att i samverkan fortsätta att utveckla och sprida kunskap om Guldsitsen och liknande tankemodeller. Vi delar förvaltningens uppfattning att det är viktigt att utvecklingen genomförs i samarbete mellan skola och socialtjänst och vill även lyfta fram att även förskolan och stadsdelsnämnderna behöver ingå i samarbetet för att få en helhetssyn.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2008:11

2008:11

**Motion av Susanna Brolin och Karin Rågsjö (båda v)
om vikten av elevers och föräldrars medverkan i stadens
skolor**

Dnr 322-416/2008

Dagens skolsituation är flitigt omdebatterad och det med rätta, skolsituationen är viktig för att eleverna ska uppnå de uppsatta kunskapsmålen. Dessvärre har den pedagogiska debatten snedvridits till att enbart handla om disciplinära åtgärder som avstängningar, beslagtagande av föremål och förflyttningar av enskilda elever. Det som har kommit i skymundan är det preventiva och lösningsfokuserade arbetet med att hjälpa barnen till en god kunskapsstart. En viktig del i det arbetet är de forum där samtliga aktörer i barnets skolgång kan mötas som jämbördiga parter i ett trepartsamtal (eleven, pedagogen och föräldrar) i samband med föräldramöten, utvecklingssamtal eller då problem uppstår. Forskning har visat att den omtalade nolltoleransen är kontraproduktiv. Ett kränkt barn som inte blir lyssnat på slutar att älska sig själv och bekräftar sin syn på sig själv genom att gång på gång leva upp till omvärldens fördomar. Det som snarast måste till är att se den enskilda individen och hur man kan stärka barnets skyddsfaktorer (bland annat känslan av ett sammanhang i sin vardag, såsom förtroendefulla relationer med sin omgivning).

Många anställda inom stadens skolor kommer dagligen i kontakt med elever som av olika skäl inte klarar att leva upp till skolans krav. Inte alltför sällan upplever man som pedagog och förälder att kontakten med barnet är svår. Många lärare efterlyser därför metoder och förhållningssätt för hur man ska kunna få ett samspel mellan skolan och hemmet, med elevens behov i fokus. Pedagogen Magnus Waller, PreCens (Preventionscentrum Stockholm) och socionomen Tommy Jurdell, tidigare Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning har genom Kompetensfonden tagit fram en dialogpedagogik kallad för Guldsitsen. Guldsitsen är en process med ett individbaserat förhållningssätt, där arbetet är

integrerat inom skolans vanliga ramar. Några förskolor och skolor som har arbetat med denna dialogpedagogik är Elinborgsskolan, Sundbyskolan, Fruängsskolan, Enbackaskolan, Fredrikshovs Slotts skola samt förskolorna Arken och Regnbågen i Rågsved och Tisslingeplan 40 i Tensta.

Guldsitsen betonar den mest verksamma skyddsfaktorn som en pedagogisk verksamhet kan åstadkomma – tillitsfulla relationer mellan föräldrar och skola. En tillit som skapar en rad positiva konsekvenser som att lärare och föräldrar litar på varandras kompetenser och att glappet mellan skola och hemmet minskar. Det blir lättare att finna gemensamma lösningar där eleven rådfrågas och görs delaktig. Guldsitsen har även inspirerat skolorna i Helsingfors att introducera en liknande helhetssyn som kallas ”Skyddsnätet” i Finland. Utifrån ovanstående föreslår jag att kommunfullmäktige beslutar att

1. Stockholms stad ska ha som mål att samtliga skolor i staden har en policy för en förtroendefull samverkan med föräldrar och elever
2. utbildningsförvaltningen, gärna i samverkan med PreCens, får i uppdrag att utveckla och sprida kunskaper om Guldsitsen och liknande tankemodeller för elevers och föräldrars medverkan i stadens förskolor och skolor.

Stockholm den 11 februari 2008

Susanna Brolin

Karin Rågsjö